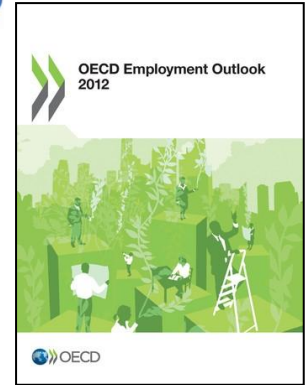

OECD Multilingual Summaries

OECD Employment Outlook 2012

Summary in Hebrew

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה:

10.1787/agr_outlook-2012-en

סקירת מצב התעסוקה של ה-OECD לשנת 2012

תקציר בעברית

• מהדורה זו של "סקירת מצב התעסוקה של ה-OECD", ה-30 במספר, בוחנת מגמות מן העת האחרונה בשוקי העבודה ואת התחזית לטווח הקצר במדינות ה-OECD. היא מגלה כי ההתאוששות מן המשבר הכלכלי והפיננסי האחרון הייתה איטית ומקוטעת. שיעור האבטלה נותר מעל ומעבר למתקבל על הדעת במדינות רבות והאבטלה ארוכת-הטווח עלתה, ובכך גובר הסיכון להשתרשות רמת אבטלה גבוהה יותר.

• ניתוח הדרכים שבהן שוקי העבודה עומדים בזעזועים כלכליים מלמד כי צעדי מדיניות שמטרתם להפחית אבטלה מבנית עוזרים גם למתן את השפעותיהן השליליות של תקופות שפל כלכלי על אבטלה, רמות הכנסה ואי-שוויון בהכנסות. הדו"ח מתעד את הירידה שחלה בחלקו של כוח העבודה בהכנסה הלאומית (להלן: חלק העבודה בהכנסה הלאומית) במדינות OECD רבות, בעיקר כתוצאה מן הגלובליזציה ומשינויים טכנולוגיים. השקעה מוגברת בחינוך וכן תכניות מס והעברה ממוקדות יותר יכולות לתרום להבטחת חלוקה רחבה יותר של פירות הצמיחה הכלכלית.

• לבסוף נבחנת השפעתן על שוק העבודה של מדיניות להפחתת שינוי אקלים. ענפים מסוימים עשויים לעבור שינויים ניכרים במישור התעסוקה גם אם ההשפעה על רמת התעסוקה הכוללת עשויה להיות מצומצמת בלבד. באשר לזעזועים מבניים אחרים, יש להחיל מדיניות להקלת הניידות בשוק העבודה.

שוקי העבודה של מדינות ה-OECD בעקבות המשבר

שיעור האבטלה במדינות ה-OECD נותר עדיין מעט מתחת לשיא שרשם אחרי המלחמה - 8.5% - ויישאר קרוב לוודאי גבוה במהלך השנה הקרובה פחות או יותר. כ-48 מיליון איש הם כיום מחוסרי עבודה, כלומר כ-14.5 מיליון יותר ממספרם עם תחילת המשבר הפיננסי בשלהי 2007. מאז תחילת ההתאוששות לפני שלוש שנים, הצמיחה הייתה חלשה ובלתי עקבית מדי מכדי למתן ביותר ממעט בלבד את העלייה המחזורית באבטלה ברחבי ה-OECD.

עם זאת, היו הבדלים עצומים בין המדינות השונות בשיעור האבטלה ובעלויות החברתיות שהתלוו לשפל הכלכלי. שיעור האבטלה נותר מתחת ל-5.5% בתשע ממדינות ה-OECD – אוסטרליה, אוסטרליה, הולנד, יפן, לוקסמבורג, מקסיקו, נורבגיה, קוריאה ושווייץ – לעומת שיעורי אבטלה דו-ספרתיים הקיימים עדיין בתשע מדינות – איטליה, אירלנד, אסטוניה, הונגריה, יוון, פורטוגל, ספרד, צרפת והרפובליקה הסלובקית.

במדינות רבות, הביאה ההתאוששות החלשה לדחיקה גוברת של מחוסרי העבודה לשוליים. המובטלים ארוכי-הטווח – מחוסרי עבודה המחפשים עבודה במשך יותר משנה – מהווים כיום יותר משליש מכלל המובטלים ב-OECD. אחוז מחפשי העבודה הנואשים העוזבים את כוח העבודה עלה אף הוא באופן משמעותי. ואילו אבטלת צעירים הגיעה לרמות מסוכנות בכמה מדינות: יותר מ-50% ביוון ובספרד (אך רק 8% בגרמניה).

מעבר לפגיעה המיידית בחייהם של יחידים ומשפחות שאינם מסוגלים למצוא עבודה, גוברים הסיכויים לכך שחלק מן העלייה המחזורית באבטלה תהפוך למבנית, עם התקבעות של רמות אבטלה גבוהות יותר באותן מדינות שידעו את העלייה החמורה ביותר בשיעור האבטלה. הדבר מאיים להקטין את היצע העבודה העתידי ולערער את עצם ההתאוששות שיש בה כדי לייצר מקומות עבודה.

צעדי מדיניות פעילים להתמודדות עם האבטלה

כיצד אמורים קובעי המדיניות להגיב? בטווח הקצר, עליהם לפעול בארבע חזיתות לפחות: לקדם יצירת מקומות עבודה באופן כללי; להתמודד עם עליית שיעור האבטלה ארוכת-הטווח; לשפר את סיכויי התעסוקה של צעירים; ולדאוג לכך שכמה שפחות מבין מחוסרי העבודה יאבדו לשוק העבודה לעד. האתגר בטווח הארוך יותר הוא לחזק את עמידותו של שוק העבודה, ולהקנות לו יכולת לעמוד טוב יותר במשברים כלכליים עתידיים וזאת במינימום עלויות חברתיות.

במידה רבה, התאוששות שוקי העבודה תלויה בהתאוששות הכלכלית הרחבה יותר, שסימני השאלה סביבה עדיין מרובים, בעיקר בגוש האירו. צעדי מדיניות להמרצת הביקוש אמורים לתרום לעידוד צמיחה כלכלית ויצירת עבודות. מפתח להצלחת ההתאוששות יהיה שימת דגש רב יותר על רפורמות מבניות בשוקי המוצרים והעבודה, וזאת לנוכח האילוצים המגבילים את השימוש במדיניות מוניטרית ומדיניות פיסקלית להשגת תוצאות נוספות ברוב מדינות ה-OECD.

איום האבטלה המבנית הגוברת מחייב גם חבילה מתוכננת היטב של צעדי מדיניות פעילים בשוקי העבודה במטרה להחזיר את המובטלים לעבודה במהירות האפשרית ולעזור לאלה המצויים בסכנת אבטלה ארוכת-טווח לשמר את כישוריהם באמצעות הזדמנויות לעבודה זמנית. הצעדים הצפויים בסבירות הגבוהה ביותר להיות אפקטיביים כוללים סובסידיות תעסוקה ממוקדות וכן סיוע בחיפוש אחר עבודה, כגון ראיונות פנים אל פנים, תכניות פעולה אישיות ומועדוני חיפוש עבודה (job clubs).

תכניות פעילות המכוונות לשוק העבודה יכולות גם הן לתקן ליקויים. הללו עשויות להתמקד במכשולים מבניים המונעים ממעסיקים לאישי משרות פנויות ומפריעות למובטלים למצוא עבודה, אולי בגלל שכישוריהם התיישנו כתוצאה מאבטלה ממושכת. הדבר מחייב זיהוי מוקדם ככל הניתן של מחסורים כלשהם בכישורים כאשר הללו מסתמנים ושל קבוצות ספציפיות של מובטלים נטולי כישורים מתאימים, שילווה במתן תכניות הכשרה והתנסות בעבודה כדי לעזור לאלו לשוב לעבודה.

ואולם האם הועמדו די משאבים לטובת המדיניות הפעילות הללו? למרות שהגידול בהוצאה בשפל הכלכלי הנוכחי היה גבוה משמעותית בהשוואה לתקופות מיתון קודמות, הוא עדיין לא הספיק כדי לשמר את ערך המשאבים לגולגולת העומדים לרשות כל מחפש עבודה. ייתכן שהדבר משקף מצב שבו ממשלות אינן משוכנעות שהשקעה נוספת תשתלם במונחים של עלות-תועלת. אפשר שהדבר משקף גם קשיים בגיוס והכשרה מהירים של מנהלי השמה מיומנים למובטלים ובהרחבת מספר המודרכים תוך שמירה על איכות.

קיים סיכון שקונסולידציה פסקלית במדינות רבות תצמק עוד יותר את המשאבים הזמינים ליישום מדיניות פעילות המכוונות לשוק העבודה. ואולם קיצוץ התכניות הללו עשוי להתברר כמעשה לא נכון, מאחר שהוא עשוי להחמיר תנאים קשים בשוק העבודה ולהעמיד בסכנה את הצמיחה בטווח ארוך.

עמידות שוק העבודה

ברור שהבדלים במדיניות ובמבנה המוסדי מסבירים חלק ניכר מן ההבדלים בין מדינות ה-OECD מבחינת השפעתו של השפל הכלכלי על האבטלה, על הכנסות כוח העבודה ועל אי-שיוויון בהכנסות. ניתן להגביר את עמידותם של שוקי עבודה באמצעות מדיניות, הן על ידי מיתון השפעותיו של שפל על שוק העבודה והן על ידי ריכוך פגיעתה של ירידה בהכנסה במשקי בית. מערכות של הטבות מס, למשל, יכולות למלא תפקיד חשוב בהפחתת העלויות החברתיות של שפל כלכלי.

סוגי מדיניות ומוסדות המחזקים את עמידותו של שוק העבודה נוטים גם לפעול לטובת תוצאות מבניות טובות בשוק העבודה. ככלל, רמת האבטלה עולה פחות כתוצאה משפל כלכלי במדינות עם רמות נמוכות של אבטלה מבנית. משתמע מכך שרבות מן ההמלצות שניתנו במסמך של ה-OECD מ-2006 הבוחן מחדש את האסטרטגיה בעניין מקומות עבודה (Reassessed OECD Jobs Strategy) באשר לאופן השגת תוצאות מבניות טובות בשוק העבודה צפויות גם הן ככל הנראה לתרום לעמידות שוק העבודה.

מוסדות לניהול משא ומתן מתואם על שכר נוטים לעזור הן לביצועים המבניים של שוק העבודה והן לעמידות; לעומת זאת, מוסדות ואמצעים המעודדים שימוש אינטנסיבי בחוזים זמניים, כגון הוראות תעסוקה מחמירות להגנה על עובדים סדירים, מקטינים את עמידות שוק העבודה.

חלק העבודה בהכנסה הלאומית וצמיחה ירוקה

עוד שני מושאים לדאגה הנוגעים לשוק העבודה בטווח הארוך יותר מעלים שאלות בפני קובעי המדיניות. ראשית, חלקם היחסי של שכר, משכורות ותנאים סוציאליים מתוך ההכנסה הלאומית הכוללת ירד לאחרונה בכל מדינות ה-OECD כמעט. העניין השני, הצפוי לצוץ שוב לאחר שהמשבר האפיל עליו, הוא כיצד להשיג "צמיחה ירוקה" ומהן ההשלכות של מעבר לכלכלה דלת-פחמן מבחינת שוק העבודה.

ירידת חלקו של כוח העבודה בהכנסה הלאומית משקפת בראש ובראשונה את מצבם ההולך ומחמיר של בעלי הכישורים הנמוכים וההשכלה הפחותה ביותר בשל התגברות התחרות המקומית והבינלאומית, ובשל טכנולוגיות מידע ותקשורת המחליפות עובדים במכונות בסוגים מסוימים של עבודות, בעיקר כאלה הכרוכות במטלות שגרתיות.

האם דרושים צעדי מדיניות בתגובה לירידת חלק העבודה בהכנסה? האטת כוחות הקדמה הטכנולוגית והגלובליזציה אינה ממש אופציה מעשית. עם זאת, ממשלות יכולות לצייד את כוח העבודה שלהן בכלים שיאפשרו לו להתחרות בצורה אפקטיבית יותר במסגרת מה שכונה "המרוץ נגד המכונה". השקעה רבה יותר בהון אנושי – והבטחת התאמה טובה יותר בין הכישורים שבתי הספר מלמדים והכישורים המבוקשים מצד המעסיקים – תוכל לתרום רבות להתמודדות עם דעיכת חלק העבודה בהכנסה.

קובעי מדיניות צפויים בסבירות לפנות שוב לטפל באתגר של ביצוע מעבר מהיר, יעיל והוגן לכלכלה דלת-פחמן ויעילה בניצול משאבים מרגע שההתאוששות תתבסס היטב. הדרך הטובה ביותר להתייחס למעבר לצמיחה ירוקה הוא לראותו ככוח המניע שינוי כלכלי מבני, שבו מדיניות שוק העבודה, לרבות צעדי מדיניות בנושאי חינוך וכישורים, צריכים למלא תפקיד פעיל בבואם לסייע לעובדים ולמעסיקים לבצע את ההתאמות הנחוצות.

המדיניות שזוהו במסמך ה-Reassessed OECD Jobs Strategy מעמידות את מסגרת היסוד לניהול מוצלח של שינויים מבניים כאמור. במסגרת התאמת המדיניות הכלליות הללו למעבר לצמיחה ירוקה, ייתכן שיושם דגש, בין השאר, על תמיכה ב"חדשנות אקולוגית" והפצת טכנולוגיות ירוקות. חינוך והכשרה מקצועית משופרים עשויים להיות דרך פעולה אחת, וכך גם דאגה לכך שתקנות מחמירות מדי בתחום ההגנה על התעסוקה ובשוק המוצרים לא יקרו את התמריצים לחדשנות.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית.

ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop/ למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס': +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

בקרר באתר האינטרנט שלנו: www.oecd.org/rights/

